

CHUNILAL GANDHI VIDYABHAVAN
SURAT.

Manuscripts Library

S.D.P.B.

Coll. No. 139.

Title VIVAHAPADDHATI and MANDARA
MUHURTA

CHUNILAL GANDHI VIDYABHAVAN, SURAT

Shastri Dinmanishankar Pustak-Bhandara

No.: 139

Subject: *Jharna Sāstra*

Title: *Vivaha Pañchāṅga* & *Mahatma Mahatma*

Author: —

Scribe: —

Date of the work: —

Date of the Ms.: —

Place of the work: —

Place of the Ms.: —

Size: 8.24 by 4.8" 11

Extent: 8 fol

Language: *Sanskrit*

Script: *Devanagari*

Remarks: *Complete*

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीरुद्राय ॥ मङ्गलमुद्रांतिरव्यत
 ॥ वधामणुं ॥ नालिकेर ॥ तं दुर्गा ॥ प्रणिफल ॥ मुद्राय नमः ॥ आचम ॥
 ॥ नमः प्रणामः ॥ स्वस्ति नो मां ॥ श्रीगणेशाय ॥ अथ श्रीवेद ॥
 ॥ शास्त्रोक्तं ॥ मङ्गलमुद्रांति मङ्गलकरिष्ये ॥ मङ्गलमुद्रांति मङ्गलकरिष्ये ॥
 ॥ स्थापयित्वा ॥ मुमुक्षुर्देवमङ्गलं ॥ मुद्रांति मुमुक्षुः ॥
 ॥ स्वादिष्टिप्रतिदेवता ॥ नमः ॥ इदमत्र ॥ चंदनं खाना ॥ धीत्रे देवताय ॥
 ॥ नमः ॥ पुष्पं धूपं दीपं नैवेद्यं फलं च ॥ मुद्रांति मङ्गलकरिष्ये ॥ पुणादं ॥
 ॥ दीर्घं ॥ आयुर् ॥ नमस्तु तस्मात् ॥ विवाहकर्मप्रारम्भे ॥ निमित्तं मङ्गलमुद्रांति ॥
 ॥ कर्मणः सागता ॥ सिद्धिरस्य दक्षिणे ॥ आवाय ॥ दक्षिणाः पां ॥ तु ॥
 ॥ मङ्गलमुद्रांति कर्मणां ॥ मङ्गलं ॥ गृहे ॥ उत्तरं ॥ मङ्गलं ॥ इति माग्ये ॥
 ॥ आशीर्वादः ॥ इति समाप्तः ॥ ॥ बानो लिख्यते ॥ विधिकं कृतेन च ॥
 ॥ तु बाकी सर्व उत्तरं ॥ वरगकर्मणः ॥ पुण्यादं दीर्घं ॥ अस्थवर्गकर्म ॥
 ॥ गः सागता ॥ दिरस्य दक्षिणे ॥ आवाय ॥ योयस्य ॥ अस्थवर्गकर्म ॥
 ॥ गृहे ॥ आशीर्वादः ॥ सर्वरुग ॥ बानो शाणु वरने ॥ वरघोषाजीपठ ॥
 ॥ वेशवुनातपठवानाखवुष्ठो बाधवो मुमुक्षुः ॥ निनि लिखि

॥ विवाहपद्धति ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ विवाहकर्मजिख्यते ॥ आचमनं । प्राणायामः ॥ मन्त्रयन्तं अथेत्यादि
 प्रयोगः । वेदशास्त्रोऽर्थं यजमानस्य विवाहकर्मदिकरिष्ये । पंचनृसंस्कारः । सप्तज्य ३ । उ
 पनिष्य । उद्विष्य ४ । उद्विष्य ३ । अग्निमुपसमाधाय । अग्निं प्रणामीः । परिममूनं ३ । पर्युक्ष्य ३ ।
 आषाढकं ४ । दक्षिणे ब्रह्मासनं । उत्तरे प्रणीतासनं । आत्मासनं च । अग्नेर्दक्षिणतो ब्र
 ह्मस्थापनं । तूर्तुवः स्वर्गिनि प्रतिष्ठापनं । पुष्पैरर्चनं । उत्तरतः प्रणीताप्रणयनं । कोवः प्र
 णयतीति क्षरणं । अग्नेर्दक्षिणं जान्वाच्यस्तरणं । मूलान्यग्रेः प्रच्छादनी । प्रादेशेन मापयित्वा
 कुशेन छिनत्ति । पवित्रेच्छति पवित्रेच्छेत् । वैष्णव्यावित्यनुक्षरणं । कुशतरुणाभ्यां प्रदक्षिण
 मग्निं त्रिः पर्युक्ष्य । महीनां पयोसीत्याज्यस्थालीमादाय । ईषेतेत्यधिश्रित्य । स्क्रवः प्रतपनं ।
 संमार्जनं । पुनः प्रतपनं । प्रोक्षणं । ऊर्जेना । इत्याज्योदासनं । प्रागग्रैस्क्रवैर्युद्धकं कृत्वा । स

विः त्याज्यसंस्कारः । सविर्वैः । उदकसंस्कारः । समिदादिकं प्रोक्ष्य । शेषोदकं प्रणीतासु
 मुक्ता । सप्तदशममिधोऽनुकृयात् । विलोहस्तोमीति कुशः स्क्रवयोर्ग्रहणं । त्वमग्नेर्दिर
 एष्वूपो निज्जगती । त्वमग्ने प्रः । उत्तरपश्चाद्दिशे रारन्यावच्छिन्नं दक्षिणतोऽनुहोति । य
 स्येमेर्दिर एष गर्तः कस्त्रिधुपू । यस्येमेऽस्य । दक्षिणपश्चाद्दिशे रारन्यावच्छिन्नं उत्तरतोऽनु
 होति । अग्नेये स्वाहा उत्तरतः । सोमाय स्वाहा । दक्षिणतः । मध्येन्याकुतयः । ईशानेरुद्धकधरा
 स्थानं । ततः ब्रह्मणहस्ते पुण्याहं दीर्घं ३ । स्वस्ति गोः । पुनः पुण्याहं । ईशानेरुद्धकधरा
 तिर्नुवत् । अस्य विवाहस्य स्वस्तिवाचनकर्मणः । प्रतिष्ठासि धर्मोऽदिर एष दक्षिः । स्वस्ति
 वाचकब्रह्मणेन्योऽत्र इंसं प्रदास्ये । यो यस्य विनाः । दक्षिणायां तिन्यादिसुशान्तिर्नुवत् ।
 अस्य विवाहस्य स्वस्तिवाचनकर्मणोऽस्तु । नतः वर आगतं स्वस्तिवाचनाहताः भक्तके

मुचंति। ततः मधुपर्ककार्यः। उसाधुनवानास्तामर्चयिष्यामो नवांतं॥ उ अर्चय। कूर्चः ३३
प्रतिगृह्यतां। उ प्रतिगृह्णामि। अहं वै र्भसा दृशानां विद्युतामिव सूर्यः। इदं तमधितिष्ठामि या
अस्माँ अतिहासति। उ पाद्यं ३३ प्रतिगृह्यतां। उ प्रतिगृह्णामि। विराजो होहोसि विराजो हो
इमशायमयिष्यामि विराजो होहः। पादप्रक्षालनं। अर्घ्यमर्घ्यमर्घ्यं। उ प्रतिगृह्यतां। उ
प्रतिगृह्णामि। आचमनीयमाचमनीयमाचमनीयं। उ प्रतिगृह्यतां। उ प्रतिगृह्णामि। आपो
हिष्ठा रुक् ३ आचमनं। मधुपर्कं मधुपर्कं मधुपर्कः। प्रतिगृह्यतां। मित्रस्य त्वच्चक्षुषा प्रत
ह। देवस्य तासविभुः प्रसवे श्विनो बह्नुत्यां प्रहो हस्तान्यां प्रतिगृह्णामि। यशसे ब्रह्मवर्चसा
य। सव्ये पाणौ क्षत्वा। अंगुष्ठेनोपकनिष्ठिकया च। पूर्वार्द्धे इप हृत्या। पूर्वार्द्धे कांस्थस्य निजि
पति। वसवस्त्वाग्निराजानो नक्षयं उ। पूर्वार्द्धे तू वार्द्धे। पितरस्त्वायमराजानो नक्षयं उ। दक्षि

एण इति हि एणो उक्तो पस्पर्शनं आदित्यास्तावरुणराजानोनक्षयंतु। पश्चाद्वापि श्वोर्दे रुद्रा
स्वे देराजानोनक्षयंतु। जनरे। उक्तो पस्पर्शनं विश्वे वा देवाः प्रजापतिराजानोनक्षयंतु।
मध्याह्ने। सत्तसत्तन्मंत्रेण विदिस्व स्त्री॥ नूः प्राश्य। नुवः प्राश्य। स्वः प्राश्य। नूनुवः स्वः प्रा
श्य। आवम्य। शनो देवी रुक्मरोति मृश्या। प्राणपात्रसि प्राणमे पाहि। नासिके मुखं च। उ
चक्षुष्या अक्षि वक्षु मे पाहि। इति च क्षुषी। उओत्रपात्रसि ओत्रं मे पाहि। इति ओत्रयोः। इंदस्य
त्वा इति ऊतरो सादयामीति नानि। उअनुजो माष्टु तन्नो यदिति छं। मुखं विमृज्या गोत्रप्रव
दना हस्ती। गौगौगौः। कन्यादापवनि। मातरुद्राणां उहिता वस्तनां स्वसादित्यानां ममृतस्य
नानि। प्रनुवो चंचिक्रिये जनायमागामनागा मदिति वाधिष्ठ। उजेस्ते दृष्टान्यनु। उग्रण्या
इंदीर्घं च। अस्मिन् धूपकर्मणि कांस्यपात्रद्वयं ताम्रपात्रयं सर्वदेवमय ब्राह्मणाय

वराय उच्यते महेसं प्रददे। अस्य मधुपर्ककर्मणो यः वरप्रसादात्सर्वपरिपूर्णाः शुभं भवति।
 ततः कन्या आनीया। कन्यादानं प्रतिग्रहीत्रे ब्राह्मणाय वराय एतत्ते पाद्यं। कन्यादानं निमित्तं
 कन्यायै एतत्ते पाद्यं। उन्नयोः कन्यावरयोः। षष्ठो अर्थः। पूजा। कालदानं। श्रीगणेशाय नमः॥
 मः३। अपवित्रः सप्तव्याघ्रः देवतान्तरुपि न्यश्च० स्वाहाये त्रिगयाया देवसूत्रं। देशका
 लपात्रद्वयश्च० स्तु। कन्यादानोपहाराः स्तु। नृरादि। उपास्मै० मधु३। अत्राद्य० कन्यादा
 नमरुं करिष्ये। पुनः अत्र चंदनादि पूजा। यथा दत्तं चंदनं गंधाद्यर्चनं सर्वदेवमयं ब्राह्मण
 य वराय उच्यते महेसं प्रददे। इमानि० स्तु। आचनं। नृत्तुविः स्वः। अरुन्ध० शी। यवान् विभी
 र्य। यथा दास्यमानं वृत्तिपर्यंतं भोजनं सर्वदेवमयं दे। पुष्पाहुं० स्तु। श्रीगणेशाय नमः॥
 अथ श्रीमद्भगवत्प्रमुक्तसंवत्सरे प्रमुक्तशिल्लिते चंद्रयोगे कर्णे० र्थे। आसौ वरस्य गोत्रा ३

स्य उच्चारः। प्रमुक्तसं प्रपौत्राय। प्रमुक्तसंगो० णः पौत्राय। प्रमुक्तः पुत्राय।
 प्रमुक्तसंगोत्राय प्रमुक्ता प्रमुक्तशर्मणे ब्राह्मणा वराय उच्यते। कन्या नो गोत्राचारः। प्रमु
 णः प्रपौत्रो॥ प्रमु० णः पौत्रो॥ प्रमु० णो मम दुहितरं। प्रमुक्तसंगोत्रां प्रमुक्ती दानास्मी कन्या।
 ४ त पंचेदिय निरूपदं शरीरिणी। वस्त्रमुग्मेनाच्छादितां सोपातकां सुवर्णरत्नमुक्ताप्रवा
 लादितिर्यथाशक्त्यलं लतां प्रजापतिदेवतां। दाता नो गोत्राचारः। प्रमुक्तः प्रपौत्रः
 प्रमु० णः पौत्रः। प्रमु० शर्मणः पुत्रः। प्रमु० भशमा अहं कन्यादानजनितयथाक्ते फलावाप्ति
 कामः अहं संप्रददे। नमम। कन्यादक्षिण रुस्तं वराय दक्षिणरुस्ते दाता ददाति। उच्यते
 वरः पवति। मयापि दत्ता कन्या माता पवति। अस्मै त्रानामधुमती देवि त्रा गच्छत। प्रदाना रक्षा
 विशत। वरः पवति। प्रजापतयेत्तामहां वरुणो मरुदात्रा। सोम तत्त्वमशीय। प्राणो दात्र
 न गवान् प्रजापतिः प्रीयतां ३

अधिमयोमहं प्रतिशुद्धते। कोदात्कस्मादात्कामोदात्कामायादात्कामोदानाकामः प्रनि
 ग्रहीताकामेनते। कन्यादानप्रतिष्ठासिध्यर्थं दास्यमानं आग्नेयं हिरण्यं सर्वदेवयज्ञा
 स्मृणा यवरायुज्यमदं संप्रददे। अग्नयेत्वा मह्यं वरुणो ह दातु। सोमं त्वमशीय। आयुर्वा
 त्र एधिमयोमहं प्रतिशुद्धते। कोदात्कस्माते। कन्यादानप्रतिष्ठासिध्यर्थं दास्यमानं गोरुद्र
 देवतां सर्वदेवदे। रुद्राय त्वामहं यगौर्वात्र एधिमते। कोदात्कस्माते। अस्य कन्या
 दानप्रार्थयथो माहा नृयसी हृष्टिणां नानागोत्रेदे॥ अस्मकन्यादाणे यन्यू नानिरिक्तं
 क्त। ततः कोनुकाचारः। रैन्यासीदनुदेयी नाराशं मान्यो वनी। स्तुयार्थि नृद्रमिदमगो
 र्थयेत्परिप्लुतं। तलछांटीने कन्यानुमोउघाडुं। मदनफलबंधनं अमंत्रवर्। चित्ति
 राउपवर्हणं वहुं राअन्यं जंनं। द्योर्त्तमिः कोश आसीद्यदया स्तुयार्थिनि। इति अंजनको ४

सावित्रीविश्वेदेवा जनुषुपु॥ अंजनको०

नमोऽस्तुष्टुपु॥ आदर्शदि०

सावित्रीविश्वेदेवा
स्तुतिस्तुष्टुपु॥ पद०

३ शंगृह्णानि। समं जनुविश्वेदेवाः समापो हृदयानिनौ। समानुरिध्वा संधाता समुदेष्टीद
 धनौ। इति अंजनं। यथेयं शचीवावातां सुपुत्रां च यथादिति। अविधवां चापालो मेवंता
 मिहरत्तादिमं। इति हस्ते शल्लोदहति। रूपं रूपं प्रतिरूपो बन्धुवत हस्यरूपं प्रतिचह
 णया इक्षोमायानिः पुरुषं पश्यने युक्ता हस्यरूपं यशनादश। इति आदर्शदर्शयनि। नी
 लजो हितं न वनिहत्या सक्तिर्व्यज्यते। एधते अस्या ज्ञानयः पतिर्वंधेषु बध्यते। मधुमतीरा
 पधोद्या विआपो मधुमन्वानवत्वं तरिहं। हेत्रस्य पतिर्मधुमान्तो अस्तरिष्यतो अवेनं
 चरेम। इति द्वयेन हारं कवे वधानि। पश्चादग्नेः कन्यामुपशवेश्य। महाव्याहृतिनिस्त्रिस्त्रो
 हुहोति। नृस्वाहा। नृवस्वाहा। स्वस्वाहा। संम्राज्ञीश्वरं नवसम्राज्ञीश्वश्चो नवाननो शुं
 हरिसम्राज्ञी नवसम्राज्ञी अधिदेवपु। इति मंत्रेण पितान्नाता वास्तुवेमृद्भिर्बुहोति। निष्ठ

सावित्री सावित्री अमुष्टुपु॥
दि० म० २

वामदेवः हं न पतिविष्टुपु॥

सावित्री सावित्री त्रिष्टुप् चतस्रो नुष्टुभः २ क २५ २५ २५ २५

नवरः प्रत्यङ्मुखः आसीनायाः कन्या प्राङ्मुख्याः दक्षिणेन हस्तेन वरः कन्या दक्षिणे पा
णिं दृष्ट्वा निसांशुष्टं शुक्लामिते सौमगत्वाय दत्तं मया पत्याजरदष्टिर्यथासः। नगोऽत्र
र्यमास विना पुरंधिर्मध्यं ताडुगार्दिपत्याय देवाः। तां पृष्ट्वा वनमा मेरयस्व यस्यां नी
जं मनुष्याश्च पंति। यान ऊरु उशती विश्रया ते यस्या मुशं नः प्रहरामशेषं। उन्ममेपर्य
वहन्स्यं विहउतासह। पुनः पतिन्यो जायां दृष्ट्वा मे प्रजया सह। पुनः पत्नी मग्निरदादा
युषा सह वचसा। दीर्घा पुरस्या यः पतिर्जैवानि शरदः शतां सोमः प्रथमो विविदे गंधर्वा
विविद उत्तरः। द्वितीयोऽग्निष्टे पतिस्तुरीयस्ते मुनुष्यजाः। सोमो ददं धर्वा य गंधर्वा
ददं ददं मये। रयिं च पुत्रांश्चादा दधिर्मध्यमयो इमां। अमो र्मस्मि सा त्वं सा त्वमस्य
मो हं। द्यौरदं पृथिवी त्वमृकत्वमसि सा माहं सा मामनुव्रतानं वा ता वेह विवहाव

है प्रजां प्रजनया वेहै पुत्रां चिंदा वहेव हंस्ते संतुजरदष्टयः। एहि सूनरी न्युछाप्य।
लाजा होमः। एह्यश्मानमातिष्ठास्ते वत्वं स्थिरानव। अति तिष्ठत न्यतः सह स्वष्ट
तनायतः। इति दक्षिणेन प्रपदेन अश्मानं आक्रम्य। प्रदक्षिणमसि पर्याणीय।
लाजां समीपलाशमिश्रान् पिता त्राता वा कन्या दंजला वपति। आचार्यः स्कवो
अंजली मध्ये वपति। अवदानं लाजानां पिता मुंचति। पुनः स्कवो मुंचति। इयं
नार्युपब्रूते लाजानावपंतिका। शिवान्यातिन्यो नृत्या संचिरं जीवतु मे पतिः स्वाहा। प
तिर्मंत्रं जपति। एवं त्रिः। चतुर्थं त्रस्ती। प्राणुदीच्यां दिशि सप्तपदानि प्रक्रमयति। ब्र
ह्मपुंजसप्त ईशान्यां कारयति। कन्यायाः दक्षिणे अशुंष्टेन ब्रीह्मपुंजमार्जति। इष एकप
दीनवा ऊर्जद्विपदी न वारायसा पायत्रिपदी नव। आयो न व्याय चतुष्पदी नव। पञ्च

न्यः पंचपदी नव। रुतन्यः षट्पदी नव। सखा सप्तपदी नव। तान्यङ्गिः शमयति। त
 नो कन्याया इत्तं मुंचति। रुद्रकशमध्यात् रुज्जं गृहीत्वा स्तेयान्तिः अतिषेकं आचा
 र्यः करोति। आपो हिष्ठा रुद्रकमाजने करोति। पुण्याहं दीर्घमायुं ३॥ अस्य विवाहो स
 वकर्म प्रतिष्ठा सिध्यर्थं गृहस्थिणां न विष्णु यीजतं द्रव्यं आचार्यः १० हो अस्य वि० यथोक्ता
 हां नृयसीदं हो अस्य वि० दास्यमानं वाध्वस्त्रं आवा० ह। ततः स्विष्टकृतः। अग्नये
 स्विष्टकृते स्वाहा। इदमग्ने स्विष्टकृते नमः। उदको पस्पर्शनं। नृः स्वाहा। नृवः स्वाहा
 स्वः स्वाहा। नृर्नृवः स्वः स्वाहा। अयाश्वाग्ने० म। प्रजापते स्वाहा। इदम० म। स्कचग्रं।
 मध्वं स्क्रवे। मूलमाज्यस्थाप्य तां ननु प्रहृत्य। अनेवसिोसीति निस्त्रः समिधोजुहु
 यात्। यथोक्तं पुर्युहणं। पुर्युह ३। इदमापशति त्वेन मार्जनं। पवित्रे यौ प्रक्षिप। बहिर् ६

अत्राप० र्थचतुर्थः रुद्रकमार्हिकेषा॥ ५

होमः। प्रणीता विमोक्तः। ब्रह्मणे प्रणोपात्रं सहिरणं ब्रह्मनू उच्यते मइसं प्रहृद। ब्रह्मोक्त
 र्जनं। अस्य विवाहो० र्थं यथा संपन्ने० कर्मांगदेवताः प्रीयतां। शंनः पंचो नाशान्तिः। त्र
 यो वै ऊपेत। अस्य विवा० यन्यूनाति० स्तु॥ मांगव्यं आशी वदिः॥ ॥ इति विवाह
 कर्म समाप्तः॥ ॥ अथ चतुर्थं कर्म लिख्यते॥ ॥ आचमनं प्राप्तायामः॥ ॥ श्री॥
 स्वस्त्ययनं॥ ॥ पंचमसंस्कारः॥ अग्निं प्रण० हो। परिसमूहनं ३। पुर्युह ३। आ
 शाटकं० अग्नेर्दक्षिणातो ब्रह्मस्थानं। नृर्नृवस्वः प्रतिष्ठानं। पुष्पै रर्चनं। उत्तर०॥
 हविर्ग्रहणं। अग्नेये वायवे स्तुत्यायार्यमो वरुणाय धृष्टे प्रजापतये जुष्टं शुक्लामि।
 चतुर्थं तृती॥ अग्नेये० ये जुष्टं मासा दयामि। अग्नेये० न्यस्ता जुष्टं प्रोक्ष्यामि। तेनोदके
 न सर्वेषां दाराणां प्रोक्षणं। शेषेदकं० क्ता। चरोस्त्रिः प्रहा लनं। अधिअयणं। पितृभिः

७
सप्तकशे

रणं। उदयुदासनं। पार्श्वप्रक्षालनं। प्रत्यनिधारणं। सप्तदशसं०॥ विस्तारं०॥ तम
मेहिरण्यसूयोभिर्जगता॥ तमग्रे० न्यःस्वाहा। उत्तरपश्चा० नि। यस्ये मेहिरण्यगर्तः कश्चि
ष्टुप्रायस्ये० मस्वाहा। इति दक्षिणपश्चाद्वा० नि। अग्रे० उत्तरतः सोमाय० दक्षिणः। मध्ये
न्याहुतयः। स्क्रवो० धीनो। अवदान०। वलीस्क्रवो० धीनो। इति चतुर्थहीनं। तत्वाहोमः। अ
ग्रे प्रायश्चित्तिरसित्वं देवानां प्रायश्चित्तिरसि। यास्याः पतिं प्रीतन्तस्ता मुस्या अपजहि
स्वाहा। इदमग्रे० वायो प्रायश्चित्तिरसित्वं देवानां प्रायश्चित्तिरसि। यास्या अपुत्रिया
तन्तस्ता मुस्या अपजहि स्वाहा। इदं वायवे० सूर्य प्रायश्चित्तिरसित्वं देवानां प्रायश्चित्ति
रसि। यास्या अपशयातन्तस्वाहा। इदं सूर्याय० अर्यमणं देवं कृन्वा अग्निमयं ज
त। से मां देवो अर्यमा प्रेतो मुंचोऽनुमा मुतः। स्वाहा। इदं अर्यमणे नमः। वरुणं नु० तासे

मां देवो वरुणः प्रेतः स्वाहा। इदं वरुणाय०। सूर्याय० न। से मां देवो सूर्या प्रेतः स्वाहा। इ
दं सूर्याय० प्रजापते०॥ स्वाहा। इदं प्रजापतये०। मोषालानोचां ध्वो॥ सिष्टस्तव होमः।
सप्तकं कृत्वा। पुण्याहं०॥ उ। अस्य नूतन कंचुकी परिधान कर्मणः प्रार्थं दास्यमानां
व्यं आचार्या० दे। अस्य नूतनं धर्मं यथा सा० दे। स्कन्धं० व। यथा क्तं०॥ इदमा० नं। यवित्रे
नां कर्मापवर्षे ब्राह्मणो जनो अस्य नूतनं धर्मं यथा० नोजने न ब्राह्मणमेकं० कर्मापवर्षे
वा प्रायंतां। शिन्नपंचो नाशंति। त्रयो वैजपेयः॥ मांगल्यं आशीर्वाहः॥ ॥ छु॥ ॥ श्रीरक्त॥

कंचुकी
रक्षा

॥ विवाह पद्धति ॥